

lovgives paa et saa mangfoldigt Omraade som Industriens Arbejdstid, maatte Loven blive en meget tyk Bog og ikke nogle faa Paragraffer, og Rigsdagen er nu en Gang ikke en grundlovgivende Forsamling, der vedtager en Løfteparagraf, og heller ikke en ærværdig Forsamling af skaldede Filosofer, der vedtager Udtalelser om Menneskerettigheder. Vi skulle vedtage Love, som der kan regeres med og leves under, og jeg tror ikke, at nogen Minister kunde føre en Lov som denne ud i Livet. Vejen, der her maa følges, gaar fra Industri til Industri med en Undersøgelse af ethvert Punkt.

Jeg har før haft Lejlighed til at udtale mig om min Stilling i denne Sag og skal derfor ikke komme dybt ind paa den, men kun sige, at det ærede Medlem burde, hvis han ønsker at opnaa noget, begrænse sig til den nærmest foreliggende Opgave: at paapege særligt sundhedsfarlige Erhverv og om muligt udarbejde sit Forslag derefter. Der er et Omraade, som jeg før har gjort Bemærkninger om, hvor 8 Timers Arbejdsdagen efter min Mening er ret moden, nemlig de Steder, hvor der er kontinuerlig Drift. Dels tror jeg, at der er ikke saa lidt sundhedsfarligt i at arbejde den ene Uge 12 Timer om Natten, den anden 12 Timer om Dagen, selv naar Spisetidene gaa fra, navnlig da Arbejdsstederne gennemgaaende ere ret varme Steder, dels tror jeg, at her er en Udvikling, overfor hvilken man i Tide kan give en god og fornuftig Lov. I Øjeblikket er der nemlig, som det ogsaa er blevet oplyst i den af den ærede forrige Taler nævnte Beretning fra Fabriks-tilsynet, i Virkeligheden ikke saa mange, kun omtrent 2,500 Mand, der arbejde i kontinuerlig Drift med 12 Timers Skift, og henimod 1,000 Mand, der arbejde i kontinuerlig Drift med Tre-Hold-Skift. Tre-Hold-Skiftet er gennemført paa Gasværker, paa enkelte Glasværker, paa Afvulkaniseringsanstalten og for 20 Dampmøllearbejders Vedkommende, men de fleste Steder er det ikke gennemført. Jeg tror, det kan være rigtig at gennemføre det i Tide, inden kontinuerlig Drift bliver saa almindelig og faar en saadan Betydning, at en Lovgivning paa dette Omraade vilde komme til at gribe for meget ind i bestaaende Forhold og virke for generende. Jeg tror derfor, at paa det Punkt bør det ærede Medlem koncentrere al sin Kraft og lade alt det store ligge. Han kommer ingen Vegne der i en overskuelig Fremtid.

For at have noget at holde os til vilde det være ønskeligt, at den højttærede

Indenrigsminister vilde forsøgsvis lade Arbejdsraadet gennem Fabrikdirektoratet udarbejde et Regulativ for en enkelt Virksomhed, f. Eks. Svovlsyrefabrikkerne, og lade os se, hvordan et saadant Regulativ vilde se ud, naar det var udarbejdet for Treholdsdrift — Svovlsyrefabrikkerne have i Øjeblikket kontinuerlig Toholdsdrift —, og endvidere fremskaffe Erklæringer fra Arbejdsgivere og Arbejdere om den Virkning, et saadant Regulativ vilde have. Vi vilde da have noget mere at bygge paa, end vi nu have, hvor dette Forslag i Virkeligheden intet Underlag har.

Hermed skal jeg altsaa sige, at jeg anbefaler og vil være glad ved det eventuelle Udvalgs Nedsættelse. Jeg er glad for det, fordi det giver Lejlighed til at tage dette Spørgsmaal om kontinuerlig Drift under Overvejelse, men jeg forudser ganske vist, at der ikke kan komme noget som helst andet ud af Udvalgets Arbejde.

Børdam: Efterhaanden som den sociale Udvikling gaar fremad — og den gaar jo fremad med Kæmpeskridt —, kan det ikke være andet, end at Samfundets Syn paa de sociale Forhold ændres. Hvad man for 10 Aar siden vilde nægte Lovgivningsmagten at beskæftige sig med, finder man nu er en ganske naturlig Sag at lovgive om. Og der er ikke Tvivl om, at Spørgsmaalet om en Regulering af Arbejdstiden er et Spørgsmaal, Lovgivningsmagten maa komme til at beskæftige sig med. Det er et Spørgsmaal, som Lovgivningsmagten ikke kan vise fra sig. Og vi ere allerede begyndte med en saadan Lovgivning. Det er fuldstændig rigtigt, som den ærede Ordfører for Forslagsstillerne (Samuelson) sagde, at Spørgsmaalet om Lukketid for Butikker er et Spørgsmaal, der i Virkeligheden indeholder en Regulering af Arbejdstiden, og det er kun under dette Synspunkt, det maa ses. Med Spørgsmaalet om Helligdagslovgivningen forholder det sig paa samme Maade. Vi have endvidere i Bagerilovgivningen det samme, og det samme Princip gør sig gældende i Loven om Børns og unge Menneskers Arbejde i Fabrikker. Spørgsmaalet er blot, hvor langt man kan gaa fremad, og hvor megen Grund der er til at gaa saa vidt, som her er foreslaaet af Forslagsstillerne.

Der er ingen Tvivl om, at Arbejdstiden i overordentlig mange Fag er meget lang, og at denne lange Arbejdstid er i høj Grad sundhedsfarlig for Arbejderne. Det er ogsaa saaledes, at de internationale Bestræbelser for at gavne Arbejderne lige-